

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társszerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	---------------------------------	---	-----------------------------------	--

A város terhei.

Baja, 1909. október 23.

A cikk élére talán egyéb címet kellett volna tennünk, például: A mi szegénységünk. Mert bizony arról leszen alább szó.

Most bocsátották közre a városok kongresszusának lefolyásáról szóló naplót. Ebben a vaskos kötetben hiven számolnak be a kongresszus lefolyásáról, ismertetik az egyes indítványokat és az azok felett való vitát.

Figyelmünket legelsőbb is a városok háztartásáról szóló indítvány köti le. Nagyvárad város egyik agilis és alaposan képzett tanácsosa, Lukács Ödön tett indítványt arra nézve, hogy a városok háztartásának nagyon is megbillent mérlegét miként kellene és lehetne helyre ütni. Ehhez az indítványhoz táblázatos kimutatások vannak csatolva a városok szükségleteiről, tervbe vett munkálatokról, a városok vagyonáról, jövedelméről és kiadásairól.

Ha végig lapozzuk ezeket a statisztikai adatokat, meg kell döbennünk a felett, hogy ez a mi városunk milyen szűkös anyagi viszonyok között vergődik, hogy miként kell ennek a szegény városnak a kiadások és bevételek között tojás-táncot járnia, nehogy a háztartás mérlege felbillenjen és a polgárság nyakába újabb terhet zúdítson. Mert így is elég teher nyomja Baja város polgárságának vállait.

A törvényhatósági joggal felruházott városok között a pótdó terén egész elől foglal helyet Baja. A negyedik helyen állunk. Csak Pancsován, Versecen és Aradon fizetnek több pótdót mint minálunk. De, ha azt látjuk, hogy a többi városoknak micsoda jövedelmeik vannak ingatlanokból, micsoda vagyon fölött rendelkeznek, nem is csodálhatjuk, hogy minálunk a közigazgatás költségei oly nagy terheket rónak a polgárság már-már roskadozó vállaira. Minálunk a közigazgatás éppen úgy megköveteli a kiadásokat, a szükségletek fedezését, mint aránylag mondjuk Debrecenben, ahol a mi szerény 134 ezer koronánkkal szemben 1 millió 419 ezer 154 korona az ingatlanok után a jövedelem.

Csodálatos e ilyen formán, ha az egyre

jobban mutakozó szükségleteket sem vagyunk képesek fedezni. Egy kimutatásban felsorolja Lukács munkája, hogy mi mindent akarunk mi alkotni, létesíteni. Ime, néhány mutatóba:

Villanyvilágítás, színház, városrendezés és utcaszabályozás, légszszművek megváltása, kórház bővítés, artézikutak és mezőgazdasági szeszgyár.

Arra még gondolni sem merünk, hogy vízvezetékét létesítsünk, a várost csatornázzuk. Pedig a mi nagy vízhiányunkon csak ez volna hivatva segíteni. De mind hiába. Hiszen még a fent felsoroltakból is jó lesz ha évtizedek múlva megvalósíthatjuk a kisebbik részt.

Beruházási programunk az utak javításában és a középületek tatarozásában merülhet csupán ki. Mert mihelyt egy lépéssel tovább megyünk, megzavarjuk a város háztartásának egyensúlyát.

Mi nyugózi le ezt a várost, mi okozza nagy szegénységét és tehetetlenségét? Igaz, első sorban a jövedelmek csekélyisége. De vannak egyéb súlyos okok is. A polgárságnak kevés a kereseti alkalmja és így gyöngye az adózó képessége. Ez okozza aztán azt, hogy kétezer korona képezi egyszázalék pótdónak az alapját.

Nagyban megnehezíti a város boldogulását különösen az, hogy jövedelmeinek nagy részét lekötik az állami funkciók, melyeket a városoknak úgyszólván minden ellenszolgáltatás nélkül kell végezniök a maguk költségére.

A városok kongresszusa ezen az országos betegségen kíván segíteni. Hisszük és reméljük, hogy a nehéz munka meg is hozza a siker gyümölcsét.

Csak egy virágszálat!

— Halottak napja közlekedése alkalmából. —

Baja, 1909. október 26.

Sokaknak közülünk bizonyára volt már alkalmja egy tüdővész beteg, lassu elhalását közelebbről is szemlélni. Nincs ennél szomorubb és szájalomra méltóbb látvány és sajnos a legtöbb áldozat a fiatal életetek tömegéből kerül ki, azon tömegből, mely jogot és igényt tarthat az életre, annak minden teremő alkotására és erejére — előtte állván egy emberélet egész jövője. Pedig hányan vannak ők, akiket e kegyetlen betegség megfoszt ezen természeti jogoktól — ezen természeti igényektől! Viruló fiatal leá-

nyok — gyakran a szülők egyetlen napfénye — elfonnyadnak, elhervadnak időelőtt és a halál fagyos lehelete megdermeszti bennük a tavasz virágfakadását! Lassu, gyötrő elhalásra vannak kárhoztatva fiatal családapák, kik a betegség magvát már is tovább hintették a jövő nemzedékbe! Hány menyasszonyt visznek esküvője helyett a temetőbe? hitvesek, anyák hányan — de hányan sorvadnak, pusztulnak egymás után, anélkül, hogy az emberiség nagy zöme, mely együttvéve olyan óriási hatalmat képvisel, csak egy vékony mentő-deszkát is nyujtana feléjük!

Napról-napra látjuk és halljuk, hogy hazánkban mennyire szaporodnak a szobrok. Majd minden hónapban valamelyik városban hull le a lepel egy-egy államférfiu, egy-egy költő, művész, hős, vagy kiváló gazdász lett ércebe öntve! Mennyi kegyelet, mennyi elismerés, egy bevezett pályafutás, egy örökre kihült szív, egy soha vissza nem térő szellem iránt! Pedig az élet tovább forog; viszi, sodorja magával az új erőket, sorvasztja, hervasztja őket, mint őszi szél a növények leveleit s mind sűrűbben takarja be az enyészet leplével azokat, akik egészségért, erőért, életért kiálltanak segítyt az emberiség felé!

E világon minden emberi alkotás, minden munka eredménye, mondhatnám minden legkisebb tárgy további fentartásra szorul. Ha virágot ültetünk — gondozzuk is azt. Ápoljuk, öntözzük, s ha sorvadni kezd, a napra visszük, vagy ablakaink közé tesszük, hogy érje a világosság. Fáinkat nyessük, megtálcázunk, vadhajtásaitak elmetsszük, a hernyóktól megtisztítjuk. Házunkat ha megrongálódott, javítgatjuk, tatarozzuk; kertünk kerítését kifoldozzuk; jóságainkat minden nyavalyától megóvjuk; ha ragály üt ki valahol beoltjuk őket s kiki módja szerint elkülöníti azokat! Megengedem, hogy mindennek rugója az egyéni haszonnak, az egyéni érdeknek kifolyása. De vajjon az összemberiség hasznára szánt áldozataink és fáradozásaink nem-e érintik ugyancsak az egyesek érdekeit és nem-e kell tehát kétszeres erővel közreműködnünk, hogy az nagyjában sértetlenül fenn álljon?

Az emberiség legóriásabb, legkiszámíthatatlanabb kára pedig akkor és ott van, ha a fiatal élet- és munkaerők meddön hevernek és idő előtt dőlnek ki csoportostul, tömegestül. Pedig mennyire módunkban volna ezt meg akadályozni, ha egyöntetűen közreműködnénk abban, hogy a tüdővész rohamos terjedését megakasszuk!

A József Kir. Herceg Szanatórium ezt tűzte ki céljául és ezért fordult most is halottak napja előtt az ország közönségéhez — »Csak egy virágszálat!

Legyen az a koszorú, — melyet szeretteink sirhalmára viszünk, kevesebb virágból fonva, legyen a temetőben, vagy a családi kriptában

egy mécsessel kevesebb, a halottak iránti kegyeletet ez nem fogja csökkenteni; de sőt csak emelni fogja. A koszorúból visszatartott virágszálakat és a kigyult temetők felmaradt mécsseit pedig tegyük le a legnemesebb oltárok egyikére: az emberszeretet oltárának zsámolyára, hogy a virágerdő nőjön körülötte s hogy soha el nem oltható máglyatűz élessze melegével. Csak egy virágszál, csak egy sirhant mécsset kérek!

Telefonhírek.

Budapest, 1909. október 26

A politikai helyzet.

Csend a politikában.

A politikában minden csendes, úgy szólván semmi sem történt,

A politikai élet legnagyobb szenzációja ezidőszert a keresztény szocialista pártnak politikai párttá való alakulása. A reggeli lapok azt írják, hogy a keresztény szocialista párt vezére, gróf Szapáry László lesz. Ezzel szemben teljesen megbízható helyről jelentik, hogy a vasárnapi kongresszuson Szapáry Pál grófot fogják a párt vezéréül felkérni, aki a vezerséget vállalja is.

A holnapi minisztertanács elé nagy várakozással tekintenek a politikai világban. Ha a minisztertanács meglesz, akkor valószínű, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, a függetlenségi párt vezére bejelenti, hogy a koalíció fentartására semmi kilátás nincsen. Azonban a minisztertanácsot valószínűleg el kell halasztani éppen Kossuth Ferenc betegségére való tekintettel.

Az azonban ma már kétségtelen, hogy a koalíció nem maradhat együtt. Erről kétségtelenül meggyőződött minden párt vezére. Az ellentétek oly nagyok és élesek a pártok között, hogy az együttműködés teljesen kizártnak tekinthető.

A postalopás.

A postalopás dolgában nem történt semmi újabb fordulat sem. A nemzetközi betörő és tolvaj banda tagjainak még maig sem jött nyomára a rendőrség. A tettes kézrekerítésére 2000 korona díjat tűzött ki a postakincstár.

Politikai gyilkosság Japánban.

Japánnak nagy gyásza van. A modern Japán megteremtőjét Karbinban meggyilkolták Itó japán herceg, ki Japánország újjászületésében és modernné, európaivá tételében vezető szerepet vitt, Karbinban fogadta Kokoszcev orosz főkonzult. Az ünnepség alatt egy koreai

ember revolver lövéssel szíven találta Itó herceget. Megsebesült rajta kívül a japán főkonzul és a japán vasutak igazgatója.

NAPIHIREK.

Kút a Főtéren.

A város főtéren érdekes munka folyik néhány nap óta. Felnyitottak egy régi kút és kiszivattyúzzák belőle a felgyülemlett, felesleges vizet.

Ezt a kútát évtizedek előtt betakarták, mert nem vált a hatalmas térnek díszére Régi formájú közönséges közkút volt ez, mely azonban bőven adta a vizet.

Most, hogy a víz túlságosan felgyülemlett benne, fel kellett nyitni és körülbelül 150 hektoliter vizet szivattyúztak ki belőle. Abból az alkalomból, hogy a régi kút felnyitották és látják, mily bő vize van, egy igen életrevaló eszmét akarnak és valószínűleg fognak is megvalósítani. Arról van szó, hogy a kútát állandóan használják. Szivattyúval látják el és innen szerzik be az utcák locsolására szükséges vizet. Hát bizony jó is, hogy a mi vízhiányunkban ezt a kútát is átadják a közhasználatnak.

A Narten-bioszkop tulajdonosa a helybeli jótékony egyesületek javára felajánlotta egy-két előadása bruttó-jövedelmének öt százalékát. Nevezetesen hétfőn, f. h. 25-én játszott a Szanatórium-egyesület javára, kedden a Gyermekek-Liga, szerdán a Bajai kath. Nőegylet, szombaton a Bajai Jótékonycélu Leányegyesület részesül a bevételből; pénteken díjakkal egybekötött szépségverseny lesz 12 éven alóli gyermekek számára, kiknek arcképét a vászonernyőre vetítik. A jótékony célra való tekintettel az előadásokat a közönség pártfogásába ajánljuk.

Jelenet a járásbírósnál. Hogy hol történt az alábbi józsiu história, nem mondjuk meg, csupán annyit árulunk el, hogy egy igen közeli vidéki járásbírósnál lakó levelezőnk írja tegnapi kelettel:

Sokat nevettek ma a büntető járásbírósnál a következő eseten: Az egyik bíró egy becsületsértési pört tárgyalt. A vádlott egy közeli községben lakó marhakereskedő, aki arról ismeretes, hogy nagyon könnyen megsérti az embereket, de ha lehet, ki akar bujni a következmények alól.

Amikor ma elkezdődött a kihallgatása, nagyon izgatott volt. A bíró először az általános kérdéseket tette föl:

- Hol született?
- Tatabázán.
- Hány éves?
- Harminckilenc.
- Van-e vagyona?

A vádlott itt a bíróhoz hajolt és titkolózva, suttogva szólt:

— Nincs nagy vagyonom, de ha a bíró ur kihuz a csávából, szívesen adok 50 pengőt.

Verekedések. A környékből egész csomo feljelentés érkezett a bajai bírósághoz és megannyi verekedésről regél. Dein Ferenc gazdasági ispán Bácsborsódról azt a panaszt tette, hogy Purity Antal katymári kocsis minden ok nélkül megtámadta és megverte. — Láng István regőcei gazda kiment a hátrába, hogy hazaszállítsa a kukoricaszárát. Legnagyobb meglepetésére azt látta, hogy Barity György garai ember az ő kukoricaszárát akarja elszállítani. Láng ez ellen persze titakozott, aminek az lett a vége, hogy Barity bezuzta Láng koponyáját. — Csatai János felsőszentiváni lakos vasárnap este a korcsmából igyekezett haza. Utközben megtámadta őt Ginder Jakab és két társa és alaposan elverték. Mindennek a verekedésnek a bajai bíróságnál lesz folytatása.

A devla kincse. Megirtuk nemrégiben, hogy egy kóbor cigányasszony micsoda furfangos módon csalt lépre egy bajai iparos feleségét. Nagy Zsigmond bajai kovácmester feleségét — mint annak idején megirtuk — egy cigányasszony kicsalta a vidékre, hogy átadja neki a devla végtelen nagy kincsét 2500 koronáért. Amikor aztán Nagyné kiment a falura, hogy átvegye a cigánytól a kincset, a cigányok egyszerűen kirabolták és kifosztották. Most jött az értesítés a bajai rendőrséghez, hogy a cigányokat a pálánkai csendőrség és a 2500 koronából még sikerült 1400 koronát megmenteni. A többi pénz a devláé lett.

Csavargók. Tegnap és ma valóságos csavargó invázió volt a városban. Ránk szabadult egy egész raj csavargó, akik házról házra járva részben koldulással részben kegyesszerekkel, egyházi és templomi felszerelésekkel házaltak és molesztálták az embereket. A csavargókat a csendőrség kereste a városban, de azok neszét vették a dolognak és elszelleltek.

Sikkasztó kocsis. Weisz Lipót feljelentést tett a csendőrségnél, hogy kocsisa, akit megbízott azzal, hogy élesztőt szállítson a kereskedőkhöz és annak árát beszedje, az élesztő árával megszökött Bácsbokodra. A hűtlen kocsis ellen megindították az eljárást.

Drága tamburaszó. Az elmúlt nyár egyik varárnapján jókedve szottyant Dávodon Zemer Lajosnak és a tamburásokkal egyik nótá után a másikat huzatta. Megirigyelte a jó mulatságot Takács Pál és azt követelte, hogy a tamburások most már neki játszszanak és hagyják ott Zellert. Ebből szóváltás keletkezett, aminek Takács egyszerűen és sommásan vett véget: kivette a csizmaszárból a bicskát s azt belemártotta Zeller oldalába. Ezt az ügyet tárgyalta ma a bajai büntető bíróság, amikor is Takács Pált 3 hónapi fogházra és 50 koronás pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

A kalap . . . Ezt a párbeszédet a bioszkopban jegyezte föl az egyik olvasónk: Az első helyen ült egy hölgy, akinek olyan hatalmas kalapja volt, hogy a háta mögött ülők elől teljesen eltakarta a képet. A háta mögött ülők közül a legbátrabbik férfi udvariasan odaszólt neki:

Az állandóan melegítő

„METEOR“

KÁLYHÁK

a legjobbak és leg-tökéletesebbek.

Kevés fűtőanyag, nagy fűtőképesség!

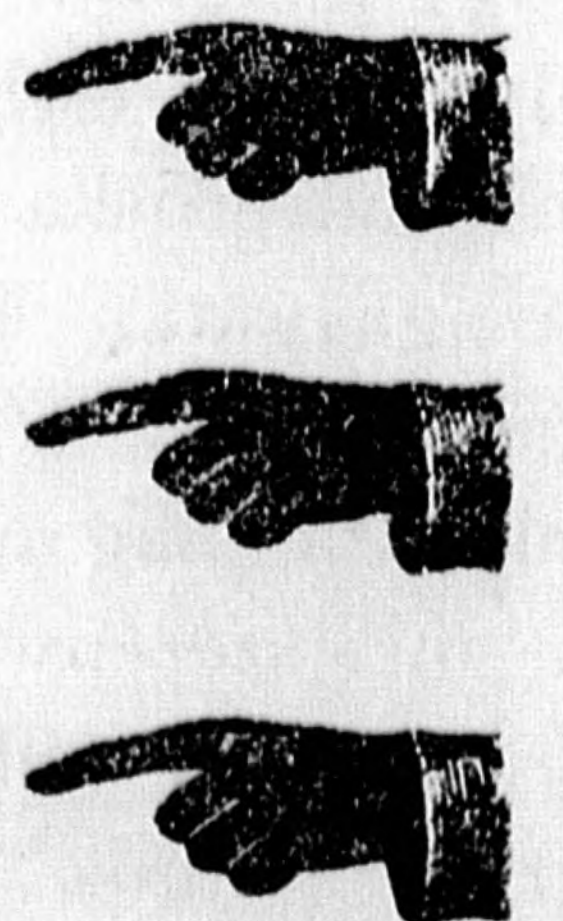
Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerű, mint díszesebb kivitelben!

Eddig 500.000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.

— Óvakodjanak tehát az értéktelen utánzattól! —

Eredeti „METEOR“ kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula kereskedésében kaphatók.

— Nagysád, sziveskedjék a kalapját le-
tenni, semmit se látok tőle.

A hölgy nyugodtan tovább ült. A férfi még
egyszer szólt:

— Nagysád, én fizettem ezért a helyért
Valamit látni is szeretnék érte.

— Jegyezze meg magának, hogy én is
fizettem még pedig 38 koronát ezért a kala-
pért tehát ennek a kalapnak több joga van
ahhoz, hogy itt — lássák . . . — volt az
epés felelet.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli
csukamájolajat szivesen szedik gyerme-
kek és felnőttek. Kapható **Gyarmati Emil**
gyógytárában Baján, egy üveg ára **1 K.
60 fillér.**

Dankó Lajos zenekara, Dankó Lajos
személyes vezetésével a **Nemzeti**
Szállóban tartja zeneestélyét.

Segédszerkesztő: **FODOR KÁROLY.** Kiadóhivatal: **WAGNER ANTAL**
könyvkereskedésében.
Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 36.

Határidő üzlet

Baja, 1909. okt. 26

Buza	okt.-ra	15 K 87	14 K 07
Rozs	»	9 K 65	10 K 12
Zab	»	7 » 49	
Kukorica	»	7 » 63	6 » 81

Az árak 50 kg.-ként értendők.

MAGYAR KÖNYVTÁR

ujdonságai:

562 szám:

AMBRUS ZOLTÁN:

— Téli sport — és egyéb elbeszélések.

563—4 szám:

WILDE OSZKÁR:

— A páduai hercegnő. —

565 szám:

ARANY JÁNOS:

— Irói arcképek I. —

Egy-egy szám ára: 30 fillér.

Kapható:

Ifj. Wagner Antal

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
BAJÁN.

Eladó ház.

Egy élénk forgalmú utcasarkon, a Sze-
remlei-utcában 26. szám, bármily üzlet-
nek, vagy műhelynek kiválóan alkalmas

ház azonnal eladó.

Feltételek megtudhatók

Pollák Illésnél
az üzletben.

Új mosó és vasaló intézet.

Mindazon tisztelt megbízóimnak, kik engem
fehérneműiknek háznál való vasalásával meg-
bizni szivesek voltak, úgy e város egész úri
közönségének szives tudomására hozom,
hogy f. évi november 1-től kezdve a házhoz
járást beszüntetem és Baján, Határ-utca 14.
sz. (Istvánmegye) alatt levő lakásomon

mosó és vasaló intézetet

nyitok.

Eddigi lelkiismeretes és a legmagasabb
igényeket is kielégítő munkámmal megszer-
zett jó hírnevem megtartása, sőt növelése lesz
a törekvésem ezután is és erre hivatkozva
kérem a nagyérdemű közönséget, hogy en-
gem megbízásaival a jövőben is felkeresni
sziveskedjék.

Baján, 1909. évi október hóban.

Kiváló tisztelettel

Bisztricki Mihályné (Rózi).

Az európai hírű

TURUL cipőgyár R. T. egyedüli elárúsítása Baján.

Van szerencsém a n. é. közönség
szives tudomására adni, hogy sikerült
az európai hírű **Turul cipőgyár**
gyártmányainak, melyekből az ország-
ban 102 lerakat van, az egyedüli el-
árúsítást Baja és vidékére megszerezni,
mely megbízható minőség és kivitel
tekintetében felveszi a versenyt bármely
nagyhangzású gyártmánnyal és **30**
százalékkal olcsóbb, erről bárki
is meggyőződést szerezhet.

Egyben tudatom, hogy ezuttal raktá-
ramnak nagyrészt **kiárusítom** és
a meddig a készlet tart, az árút **mé-
lyen leszállított árak mellett**
szolgálom ki.

Tisztelettel

Mittler I.

cipő-áruháza
Szt István-tér.

Szabott árak.

Elegáns URAK és HÖLGYEK
ma már kizárólag

Kobrak-cipőt

hordanak,

amelyben a járás biztos és kényelmes.

Kapható:

LÁZAR SÁMUEL

lát- és kötszerésznél

BAJA.

Elegáns fazon.

Kiváló minőség.

Biztos járás.

NEU zsibárús BAJA

most Árpád-utca 32. szám, Halpiac közelében.

VESZEK

egyenruhát, uraságoktól levetett ruhá-
kat, cipőket, ágytollat, vörös- és sárga-
rezet, törött aranyat, ezüstöt, szóval
minden értékes tárgyat a legmagasabb
árban.

Ugyanott különféle butordarabok is el-
adók minden elfogadható árban.

Vendéglősöknek egy **zenélő automata**,
mely egy 15 emberből álló zenekart
képvisek, minden elfogadható árért eladó.

Kivánatra házhoz is elmegyek!

Nánay Lajos könyvnyomdája

elvállal minden e szakmába vágó mun-
kákat jutányos árban,
csinos kivitelben.

Telefon 115. szám.

MOST JELENT MEG!

FRÁTER LORÁNT LEGUJABB

NÓTÁSKÖNYVE.

ÁRA 2 KORONA.

Kapható:

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedésében

BAJÁN.

